

Az utánpótláskorú labdarúgók sportolói karrierjét befolyásoló pedagógiai tényezők vizsgálata hazai és határon túli akadémiákon

Kiss Zoltán^{1,2}, Bognár József¹, Csáki István²

¹Eszterházy Károly Egyetem, Eger, ²Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia, Felcsút

ELMÉLETI HÁTTÉR

Orosz és Bíró (2009) edzők és fiatal labdarúgók tehetségelméleteit vizsgálta. Az edzők a taktikai – kognitív készségeket említették mint a tehetség kritériumát, a játékosok az akarat – szorgalom - edzésmunka kategóriát emelték ki mint a sikeres labdarúgóvá válás tényezőjét.

Csáki és mtsai (2013) tehetséges labdarúgók bevalását vizsgálták. Az utánpótláskorú játékosok a tehetséggondozás folyamatát befolyásoló tényezők közül a hozzáállást és a kitartást jelölték meg.

CÉLMEGHATÁROZÁS

A hazai és határon túli edzők, sportolók és szülei véleményének az összehasonlítása abban, hogy mely sporttevékenységen kívüli faktorok mutatnak jelentős hatást a fiatal labdarúgók sportolói pályafutásának kiteljesedésére.

ANYAG ÉS MÓDSZER – A MINTA JELLEMZÉSE

- A vizsgálat Magyarország öt kiemelt akadémiájában, valamint három határon túli akadémián zajlott
- Hazai edzők (N=58); határon túli edzők (N=21);
- Hazai sportolók (N=310); határon túli sportolók (N=164);
- Hazai szülők (N=229); határon túli szülők (N=93);

ALKALMAZOTT MÓDSZER

- A vizsgálathoz kérdőíves módszert alkalmaztunk (Cronbach-alfa 0,89), (Likert-skála: 1-4)
- Leíró statisztika
- Csoportok közötti különbségek vizsgálata – ANOVA (Post Hoc)

EREDMÉNYEK

A legmagasabb értékek a teljes mintára:

- Edzővel szemben tiszteletudó magatartás (M=3,85±0,39)
- Edzésen való pontos megjelenés (M=3,75±0,46)
- Egyesület alkalmazottaival szemben tiszteletudó magatartás (M=3,71±0,52)
- Csapattársakkal szemben tiszteletudó magatartás (M=3,71±0,52)

A legalacsonyabb értékek a teljes mintára:

- Tanulmányi követelmények azonosak legyenek a labdarúgóknál (M=3,01±0,84)
- Érdemjegy a teljesítményt tükrözze a labdarúgóknál is (M=2,96±0,87)

Különbségek:

Hazai – határon túli

- A hazai edzők kevésbé tartották fontosnak a kollégiumi szoba rendjét, tisztaságát (F=5,63; p=0,03)
- A hazai sportolók fontosabbnak ítélték az iskolatársakkal szembeni tiszteletudó magatartást (F=18,32; p=0,03)
- A határon túli szülők kevésbé vélték fontosnak a tanárokkal szembeni tiszteletudó magatartást (F=12,1; p=0,01)

MEGBESZÉLÉS, KÖVETKEZTETÉS

Amennyiben az edző elvárja a sportolótól, hogy a sportban megnyilvánuló pozitív tulajdonságait más területen is érvényesítse (pl. iskola), sporttal felerősített nevelő hatást érhet el (Biróné, 2004).

A szülőknél befolyásoló szerepük van gyermekeik sportolói karrierjének alakulásában (Bognár és mtsai, 2006).

A hazai és a határon túli csoportok eltérő véleményeket is megfogalmaznak egyes nevelési helyzetek tekintetében.

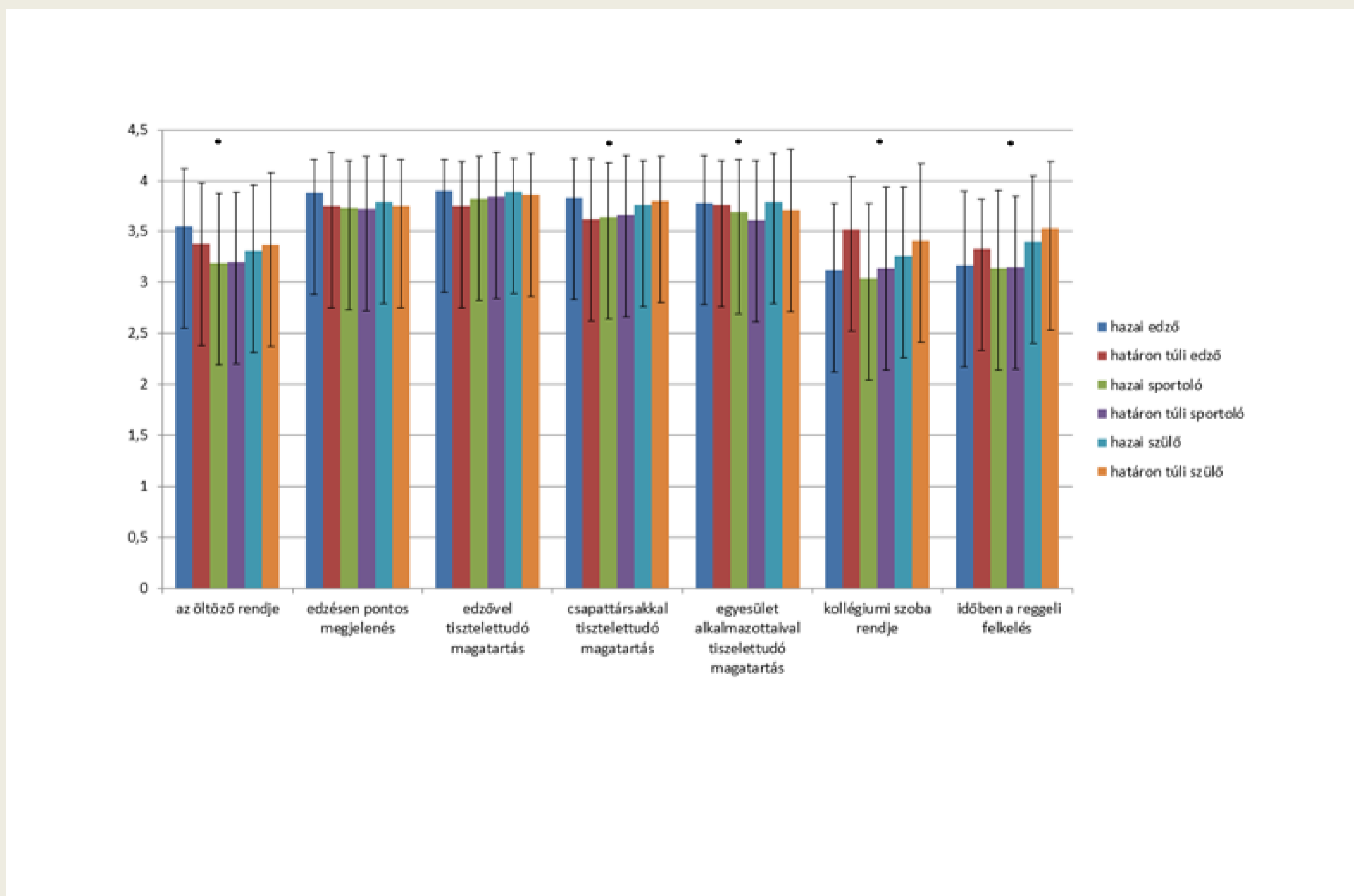
A szülői csoportok kiemelték az iskola fontosságát.

Minden csoport magas értékekkel jellemezte a tiszteletudó magatartás skálákat.

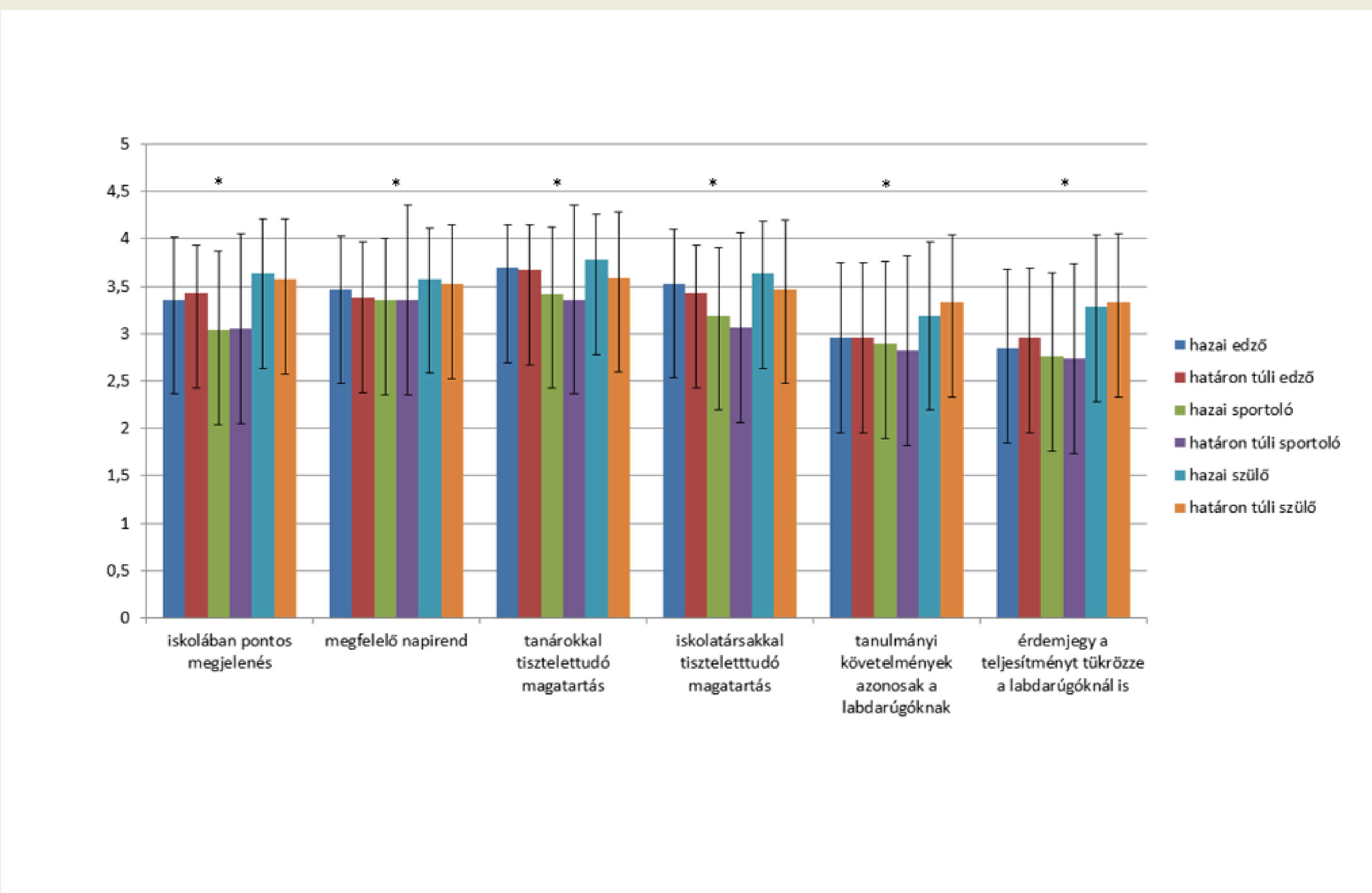
Fontos szerepet kapnak azok a sportolók személyiségvonásait alakító pedagógiai szituációk, melyek hatással lehetnek későbbi karrierjükre.

Továbbgondolásra érdemes az a problémakör, hogy a tehetséggondozásban részt vevő személyek milyen mértékben tulajdonítsanak jelentőséget a fiatal labdarúgók sportszakmán túli magatartásformáinak.

1. ábra: AZ EDZŐK, A SPORTOLÓK ÉS A SZÜLŐK CSOPORTONKÉNTI KÜLÖNBSEGEI I. *(p<0,05)

2. ábra: AZ EDZŐK, A SPORTOLÓK ÉS A SZÜLŐK CSOPORTONKÉNTI KÜLÖNBSEGEI II. *(p<0,05)

Irodalom

- Biróné, Nagy E. (szerk.) (2004). *Sportpedagógia. Kézikönyv a testnevelés és sport pedagógiai kérdéseinek tanulmányozásához*. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó.
- Bognár, J., Trzaskoma-Bicsérdy, G., Révész, L., Gécz, G. (2006): A szülők szerepe a sporttehetséggondozásban. *Kalokagathia*, 44., 1–2., 86–95.
- Csáki, I., Bognár, J., Révész, L., & Gécz, G. (2013): Elméletek és gyakorlatok a tehetséges labdarúgó kiválasztásához és bevalásához. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 14 : 1 (53) 12–18.
- Gombocz, J. (2004). A testnevelő tanár és az edző pedagógiai szerepe. In: Biróné Nagy E. (szerk.), *Sportpedagógia. Kézikönyv a testnevelés és sport pedagógiai kérdéseinek tanulmányozásához*. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 147–171.
- Kiss, Z., Bognár, J. (2018): Fiatal labdarúgók bevalását befolyásoló nevelési tényezők: egy kiemelt akadémia döntéseinek tanulságai. In: Endrődy-Nagy Orsolya – Fehérvári Anikó (szerk.): *Innováció, kutatás, pedagógusok*. Budapest, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, 103–119.
- Orosz, R., Bíró, Zs. (2009): A siker kapujában. Debrecen, Kék Bolygó Tehetségpont.